

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ	13
---------------	----

1. Η ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΤΗΣ

1.1. Εισαγωγή - Σημασία και έννοια της επικοινωνίας	15
1.2. Μορφές επικοινωνίας	19
1.3. Μοντέλο ολιστικής προσέγγισης της επικοινωνίας	26
1.4. Έννοια και διάκριση των διαταραχών επικοινωνίας	31
1.5. Ταξινόμηση των διαταραχών επικοινωνίας	39
1.6. Διαταραχές επικοινωνίας στην εκπαίδευση	40

2. ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΛΕΚΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΗ ΛΕΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

2.1. Διαταραχές της λεκτικής επικοινωνίας	43
2.1.1. Διαταραχές της φωνής	44
2.1.2. Διαταραχές του προφορικού λόγου και της ομιλίας	52
2.1.3. Διαταραχές της ανάγνωσης και της γραφής	70
2.2. Διαταραχές της μη λεκτικής επικοινωνίας	75

3. Η ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

3.1. Αισθητήρια όργανα και επικοινωνία	94
3.1.1. Προβλήματα όρασης	94
3.1.2. Προβλήματα ακοής	100
3.1.3. Προβλήματα αφής	102
3.1.4. Προβλήματα όσφρησης	109
3.1.5. Προβλήματα γεύσης	111

3.2. Διαταραχές της επικοινωνίας από νευροβιολογικά αίτια	112
3.3. Διαταραχές της επικοινωνίας από ψυχολογικά αίτια	138

4. ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

4.1. Παιδαγωγική διάσταση της λεκτικής επικοινωνίας	143
4.2. Παιδαγωγική διάσταση της μη λεκτικής επικοινωνίας	145
4.2.1. Παιδαγωγική διάσταση του βλέμματος	146
4.2.2. Παιδαγωγική διάσταση της ακοής	147
4.2.3. Παιδαγωγική διάσταση της αφής	148
4.2.4. Παιδαγωγική διάσταση της όσφρησης και της γεύσης	151
4.3. Αντιμέτωπιση διαταραχών επικοινωνίας σε άτομα με αισθητηριακές δυσλειτουργίες	152
4.4. Συγκρούσεις στο σχολικό περιβάλλον	155
4.5. Ψυχοσυναισθηματικές επιπτώσεις και περιπτώσεις διαταραχών επικοινωνίας παιδιών στο σχολικό περιβάλλον	157
4.6. Διαταραχές επικοινωνίας και μαθησιακές δυσκολίες	162
4.7. Αντιμέτωπιση διαταραχών επικοινωνίας στο σχολικό περιβάλλον	164
4.8. Στρατηγικές διδακτικής αντιμετώπισης μαθητών με διαταραχές επικοινωνίας	168
4.9. Αντιμέτωπιση διαταραχών επικοινωνίας μαθητών στο οικογενειακό περιβάλλον	173
4.10. Αντιμέτωπιση διαταραχών επικοινωνίας ενηλίκων στο οικογενειακό περιβάλλον	174

5. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

5.1. Ερευνητικές προσεγγίσεις των επικοινωνιακών διαταραχών	177
5.2. Απόψεις εκπαιδευτικών για τις διαταραχές επικοινωνίας στην ελληνική πρωτοβάθμια εκπαίδευση: σκοπός και στόχοι της έρευνας	179
5.3. Δείγμα της έρευνας	181
5.4. Μεθοδολογία της έρευνας	181
5.5. Αποτελέσματα της έρευνας	183
5.5.1. Σχολιασμός των αποτελεσμάτων της έρευνας	187

5.6. Συμπεράσματα της έρευνας	190
5.7. Αξιολόγηση της ερευνητικής διαδικασίας και διατύπωση προτάσεων	192

6. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΣΤΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ DOWN ΚΑΙ ΣΤΟ ΣΥΝΔΡΟΜΟ WILLIAMS - BEUREN

6.1. Γλωσσική ανάπτυξη και εστίαση κοινής προσοχής σε βρέφη και νήπια με σύνδρομο Down	196
6.2. Μητρικό διαδραστικό στυλ και γλωσσική ανάπτυξη	201
6.3. Σύνδρομο Williams - Beuren και γλωσσικές δεξιότητες	205
6.4. Φαινοτυπικά χαρακτηριστικά του συνδρόμου Williams - Beuren	208
6.5. Γλώσσα στο σύνδρομο Williams - Beuren	209
6.6. Επικοινωνία στο σύνδρομο Williams - Beuren	210

7. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ ΣΕ ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΣΥΧΝΑ ΣΥΝΔΡΟΜΑ

7.1. Σύνδρομο Angelman	218
7.2. Λειτουργίες επικοινωνίας και επικοινωνιακό προφίλ συνδρόμου Angelman	223
7.3. Πρώιμη επικοινωνία στο Fragile X (FXS)	225
7.4. Σύνδρομο Landau - Kleffner (LKS)	231
7.5. Αφασία	236

8. ΨΥΧΟΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΓΝΩΣΗ - ΝΟΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ

8.1. Συνοπτική ιστορική αναδρομή - Νομοθεσία	244
8.2. Διαδικασία παραπομπής και διαφοροδιάγνωσης	250
8.3. Διαδικασία διάγνωσης	253
8.3.1. Σκοπός και αρμοδιότητες των Κέντρων Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης	255
8.4. Διάγνωση με βάση τα εγχειρίδια	260
8.5. Εμπειρική ή παραγοντική αξιολόγηση	267

8.5.1. Το σύστημα εμπειρικά τεκμηριωμένης αξιολόγησης ASEBA	268
8.5.2. Περιορισμοί του παραγοντικού συστήματος ταξινόμησης	269
8.6. Πρακτικές συμβουλές για εκπαιδευτικούς	269
ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ	273
ΓΛΩΣΣΑΡΙ ΟΡΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ ΜΕ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΛΕΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	277
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Το ερωτηματολόγιο της έρευνας	283
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Διαγράμματα στατιστικών αποτελεσμάτων	287
ΕΠΙΜΕΤΡΟ	293
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	297